

VIA MEDICA

www.fr.viamedica.pl

Eugeniusz Józef Kucharz

Katedra i Klinika Chorób Wewnętrznych i Reumatologii, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach

Jak przetłumaczyć słowo „autoinflammatory”?

Forum Reumatol. 2016, tom 2, nr 2: 51

W 1999 roku zostało wprowadzone pojęcie „*autoinflammatory disease*”. Angielscy badacze — Michael F. McDermott i wsp. [1] ogłosili pracę, w której opisali wykrycie mutacji w genie kodującym receptor p55 dla TNF- α . Mutacja ta powoduje występowanie uogólnionych stanów zapalnych pojawiających się bez uchwytanych bodźców i wynikających z „nadpobudliwości” receptora dla czynnika prozapalnego. Praca ta stała się znaczącym odkryciem, które uzupełniło pojęcie chorób autoimmunologicznych, wprowadzone już w 1910 roku przez Paula Ehrlicha [2]. Użył on wtedy określenia „*horror autotoxicus*”, nazywając tak skierowanie odporności przeciwko własnym antygenom. Dlatego w 2009 roku w artykule podsumowującym dziesięciolecie prac nad „*autoinflammatory diseases*” użyto analogicznie terminu „*horror autoinflammaticus*” [3]. Omawiane choroby doczekały się już dużej literatury i trafiły do podręczników [4, 5].

Celem mojego listu jest propozycja dyskusji nad polską nazwą odpowiadającą angielskiej nazwie „*autoinflammatory disease*”. Słowo „autoinflammatory” jest wyrazem utworzonym z przedrostka „auto” i rdzenia „inflammatory”. Prefiks „auto” w języku angielskim ma podstawowe znaczenie „self” i pochodzi od greckiego „autós”, czyli skierowany do siebie, wychodzący od siebie. Na tej zasadzie powstało, przykładowo słowo „autograf”. Przy okazji wspomnieć należy o drugim znaczeniu przedrostka „auto” tj. *automatic*. Z tego znaczenia pochodzi przykładowo słowo „autofocus” (automatyczne ogniskowanie, a nie samoogniskowanie, chociaż w praktyce pojęcia się trochę nakładają semantycznie). W tej sytuacji termin „*autoinflammatory*” należy rozumieć jako zapalenie

samorozwijające się. Proponuje nazwę „choroby autoinflammatoryjne” [6]. Wiem, że brzmi ona obco, ale trudno przełożyć ją jako „samozapalne”, bo ma to inne polskie znaczenie, a proponowane słowo „autozapalne” nie jest zgodne z zasadami polskiego słowotwórstwa tj. łączenia przedrostka obcego z rdzeniem polskim. Mówimy przecież „antykoagulant” lub „środek przeciwkrzepliwy”, ale nie możemy poprawnie powiedzieć „przeciwoagulant” lub „środek antykrzepliwy”.

Podsumowując proponuję używanie terminu „autoinflammatoryjny” jako polskiego odpowiednika angielskiego słowa „*autoinflammatory*”. Język jest jednak tworem żywym i rozwijającym się, a czas pokaże czy moja propozycja wejdzie w użycie w literaturze medycznej.

Piśmiennictwo

1. McDermott M.F., Aksentijevich I., Galon J., McDermott E.M., Ogunkolade B.W. i wsp. Germline mutations in the extracellular domains of the 55 kDa TNF receptor, TNFR1, define a family of dominantly inherited autoinflammatory syndromes. *Cell* 1999; 97: 133–144.
2. Ehrlich P. *Studies in Immunity*. London, Wiley 1910 (cyt. wg 3).
3. Masters S.L., Simon A., Aksentijevich I., Kastner D.L. *Horror autoinflammatorius: the molecular pathophysiology of autoinflammatory disease*. *Ann. Rev. Immunol.* 2009; 27: 621–628.
4. Hentgen V. *Autoinflammatory syndromes*. W: Bijlsma J.W.J., Hachulla E. (red.). *EULAR Textbook on rheumatic diseases*. London: BMJ 2015; 418–438.
5. Kucharz E.J., Grosicka A. *Choroby autoinflammatoryjne*. W: Puszczewicz M. (red.). *Reumatologia*. Wielka Interna, wyd. 2 (złożone do druku).
6. Kucharz E.J. *Odmienności chorób autoimmunologicznych i autoinflammatoryjnych — znaczenie dla praktyki klinicznej reumatologa*. *Reumatologia* 2013; 51: 323–327.

Adres do korespondencji:

prof. dr hab. n. med.
Eugeniusz Józef Kucharz
Katedra i Klinika Chorób
Wewnętrznych i Reumatologii,
Śląski Uniwersytet Medyczny
ul. Złotowa 45/47, 40-635 Katowice
e-mail: ejkucharz@poczta.onet.pl